

Nenávidí-li vás svět, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat – jestliže mé slovo zachovali, i vaše zachovají. Ale to vše vám učiní pro mé jméno, poněvadž neznají toho, který mě poslal. J 15, 18-21

„Ve světě a ne ze světa.“

Často se tu setkávám s tím, kdo kdy evangelíky pronásledoval a proč. Nejdřív mě to trochu překvapovalo proto, že jsem měl za to, že ty časy jsou už dávno pryč a rozhodně se už nebudou opakovat, i protože už dnes máme úplně jiné starosti, než že by evangelíky měl někdo pronásledovat, navíc kvůli jejich víře. Ani dnes už nemusíme zápasit s žádným ateismem, už protože tu stejně žádný není. I kolegyně z Jimramova měla chvíli za to, že se onen český ateismus dostal už i na Vysočinu, než jí došlo, že tohle nemá s ateismem nic společného.

Takže jak to je? My si jako evangelíci strašně rádi na něco stěžujeme, jak je nás málo, jak to, co říkáme, už stejně nikoho nezajímá a jak i to, co říká farář, se stejně nedostane dál než za kostelní či sborové zdi. Navíc jsme strašně uzavření sami do sebe a tak dále a tak podobně. Jedna možná budoucí paní farářová mi na to řekla: no tak s tím něco udělejte. Jenže s tím se nedá nic dělat, navíc to kverulantství už tak trochu patří i k naší národní povaze a když si nebudeme stěžovat na tohle, tak určitě najdeme něco jiného. Máloco je tak české jako tohle.

A dělat tu i něco jiného než bohoslužby? To je spíš otázkou budoucnosti a bezmála nutné spolupráce s okolními sbory, a to ne ani tak proto, že by nás na to bylo tak málo, ale proto, že to ani jinak nejde. Evangelíci navíc byli pronásledováni tak trochu vždycky, vždycky jsme byli v menšině a těžko tomu může být jinak, jen si na to musíme neustále stěžovat, ale pokud i církvi něco svědčí, tak je to krize. Krize jako šance a příležitost začít zase od začátku a třeba i trochu jinak. A krize i jako určité varování před tím, jak to je, neboť vždy může být ještě hůř.

„Já si nestěžuju, nemám komu.“ Zaznělo při jedné návštěvě od člověka, který je jen o deset let starší než já, ale jinak na tom v podstatě podobně. Já si sice občas můžu postěžovat své kolegyni v Jimramově a ona mně, což je o to zajímavější, že máme podobné starosti, i když ona taky ještě trochu jiné ale taky se nemá nic přehánět. Takže si můžeme stěžovat jeden druhému a možná to i k tomu životu i tak nějak patří, ale jak už bylo řečeno, nic se nemá přehánět. „Tak si postěžuj mně,“ řekla mi jednou moje sestra, „to je dobrý, já si to ještě nějak rozvrhnu“

Ale nebo spíš a jak je to teda s tím světem. Máme nebo nemáme mu nějak náležet a proč. A co si i my o tom světě máme vlastně myslet, zvláště když víme, že je už úplně jinde než my. My však nejsme z tohoto světa, jen jsme se na něj nějak narodili, někdo jako kluk a někdo jako holka, „co bychom za to dnes dali mít v rodině holku“ a mám za to, že nám dnes ženy jistým způsobem polidšťují celý sbor. A nějak jsme se do něj narodili i jako ti, které si nějak vyvolil i ten, i díky komu jsme tu taky, náš Pán, a to Pán Ježíš, na což není špatné zapomínat.

A toho sem zase poslal ten, kterému vděčíme i za celý náš život a který nad námi bdí ve dne v noci, na což by neměli zapomínat copak ti, kterým jsme život i dali, ale hlavně ani my sami. Ten problém není v tom, co si o nás myslí nebo nám přímo říká i někdo druhý, ale co o sobě říkáme i my sami. Ne snad jaké o sobě vydáváme svědectví, ale co si myslíme i o světě kolem nás a co si svět myslí o nás, už nám může být i celkem jedno. Svět je někdy až příliš složitý.

Nejsme ze světa, ale jsme ve světě. To je málo platný, jak by řekl i můj dědeček. A nejen že je jiná doba, ale strašně se změnil i svět, ve kterém žijeme. A změnil se tak, že mu jednak už těžko porozumíme a jednak na něj nemáme ani žádný návod. Nevíme, jak ten svět vlastně funguje a nevíme ani, kdo je tu vlastně pánem a kdo sluhou. Víme jen, že sluha není nad svého pána. Což je jasné, to by pak nebyl žádný sluha, ale tady jde spíš o to, že stvoření není nad svého stvořitele. Bůh svět sice nějak stvořil, ale jeho stvoření si teď stejně dělá, co chce a Bůh s tím mnoho nenadělá. Co však stvoření nadělat může, je zeptat se Pána Boha, proč ho vlastně stvořil a jaký s ním má záměr. Neboli kam ze svého stvoření zmizel jeho stvořitel. Ale až se svět vrátí i ke svému stvořiteli a jeho stvořitel se opět bude moci přiznat i ke svému stvoření, tak budeme moci i my všichni zachovávat i jeho, totiž Boží slovo, a řídit se i jeho záměry.

To však nastane až tehdy, začneme-li „vykládat Bibli světem a svět Bibli“, jak říkal i profesor Hejdánek filosoficky. Svět Boží slovo zachovává, a to často víc, než bychom čekali, a nejen o Vánocích, ale čemu se brání, je, když ho nezachováváme my, ale chtěli bychom to od těch ostatních. To je tak trochu problém i celé církve, že se sama tomu Božím slovu vzdaluje a svět to i moc dobře vidí. Ale jestliže i my budeme zachovávat Boží slovo, tak i on bude zachovávat i to naše a třeba nás nechá i být. V tom smyslu, že nás nebude pronásledovat, ale dá nám pokoj. A my budeme moci žít v pokoji nejen s Bohem samým, ale i se svými blízkými, ale i sami se sebou. Ne, dnes nám žádné pronásledování nehrozí a s největší pravděpodobností už ani nenastane, ale co nám hrozí, je, že by se od nás mohl vzdálit i náš stvořitel, a nejen kvůli tomu, že nezachováváme jeho slovo, ale když nebudeme zachovávat ani jeho stvoření.

Což samozřejmě neznamená plnit jeho stvoření dalšími a dalšími stvořeními, jakkoli to nezní vůbec špatně, ale dát prostor i jeho, totiž Božím slovu a stvořencem ho buď přijme nebo nepřijme. To už je ale hlavně na něm, ty tam jsou časy, kdy to bylo jakoby automatické, dnes už jde spíš o to to tomu stvoření i nějak zpřístupnit, nějak dejme tomu zlidštit a nějak přiblížit i v tom smyslu, že to nezůstane jen u monologu, ale že i s tímto světem, světem kolem nás vstoupíme i do nějakého dialogu. Jediná cesta k porozumění tomuto světu totiž spočívá v tom, že ani my kazatelé nebudeme pokládat odpovědi na otázky, na které se stejně nikdo neptá, ale naopak ty otázky sami hledat a hledat je i v tomto světě. Ptát se světa, co po nás vlastně chce a svět nám už odpoví, a naopak se nás i sám zeptá, k čemu tady vlastně jsme. Snad ne proto, abychom zachovávali Boží slovo ve svém srdci i myslí a třeba je šířili i za naše humna.

Ne však jako odpověď, ale právě jako otázku, otázku po tom, co je i v tom životě skutečně důležité a podstatné, jako otázku po tom, co tomu světu vlastně můžeme nabídnout, nejspíše o nic lepší a jako otázku po tom, že ani naše slova nemusí končit právě u toho stvoření, ale že i my sami můžeme hledat cestu a také otázku po tom, co je i v tom životě skutečně důležité a podstatné, zdalipak ne i naše vlastní slova o Bohu, jeho slovu a naše vlastní slova o víře, která nás nijak nedělí, ale právě že spojuje. O víře, která zachovává i to Boží slovo, o víře, která nás vede i jeden ke druhému a o víře, která nás vede i do tohoto světa. O víře, která je i pravdivá a kterou stejně jako pravdu nemáme my, ale která má nás a my jsme jen její pokorní služebníci. Pokorní služebníci, což bych rád zdůraznil, nemáme moc, ale v co věříme, je jeho slovo, totiž Boží slovo, třebaže nám k tomu často chybějí naše vlastní slova, ale to vůbec nevádí.

Tak ať Hospodin ti žehná a chrání tě,
ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář
a je ti milostiv.

A ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář
a obdaří tě pokojem.

Amen.